

I Locuintă Redactorului:
si
Cancelleria Redacției:
e în
Strat'a Morarilor Nr. 13.

Scrierile nefrancate nu se vor primi decât numai de la corespondenții regulari ai „Federatiunii“
Articolele trimise și nepublicate se vor arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalul politicu, literar, comercial și economicu.

Va fi Marti-a, Joi-a, Sambat'a și Dominec'a, demanet'a.

Pest'a, 12/24 iuniu 1868.

Qui lutte contre les lois de la nature c'est le monstre. Montesquieu.

Pentru ce si-iubesc maic'a pre fiii săi, si acesti-a genitori ce se alipescu de scutul binefacatoriu alu mai ceioru?

De unde provine legatur'a sufletesca a fratilor, cari sau nutritu despre acelu-a-si peptu? Carea e cauza, resortulu simpatiei esistinti intre popore de aceloa-si sange si origine comună?

Aceste intrebări sunt rezolvite prin legile nestramutarere a le naturiei inse-si. Care se lupta contra acestoru legi, este unu nebunu, unu nemernicu, elue demnu de disprestiu.

Votulu camerei Romaniei, prin care se aplaci-deza pre fia-care anu căte 23,500 franci pentru scolele romane din Transilvania, acestu actu marinimosa, provenit d'in sentiul curatului alu simpatiei fratiesci, de-si nu ne-a surprinsu, elu ni-a implutu inim'a de viua recunoscintia si de bucuria. Inse nu este neci una bucuria fără amaretiune si veninu. Inimicul progresului natiunei nostre, pentru a nu lasă deminutita acesta asioma, vinu a se opune torintelui celui mai poternicu, legaturei de sange, carea esiste intre popore de aceloa-si nume, de ace'a-si natiunalitate, limba, etc., ei combatu in diurnalele loru cu una energia pecatosu si cu una efronteria miserabile legile naturei, simpatia si atragerea sangelui, ba, ce e mai multu, caritatea, acesta caracteristica a sentiului umanu.

Tote diurnalele magiare, incepandu de la cele astă numite liberali: „Hazánk“, „Századunk“, până la cele oficiose si subventiunate. „P. Napló“, „Hirnök“, etc., etc., se opintescu si racnescu cu o voce despotica, dicindu: Vomu opri, si vomu punte stavila unui asemene faptu, care provoca desbinare, agitatiune, conturbarea pacei interne, si care are de scopu a face propaganda contra intregității regastului lui St.-Stefanu; a sositu tempulu, candu magiarulu trebue să decida a supra sortii Romaniei, etc., etc.

Audi, Europa civilisata, limbajul acestu-a? Vina si admira unu poporu, care striga in lumea largă si se lauda, că este petrunsu de sentiul dreptății si alu libertății!!

Si voi, propagatori zelosi ai civilisatiunei si umanității, cari ati pornit in desertele Africei si in regiunile indepartate a le nordului, pentru a cercă terenul scopului vostruumanitariu, reintorceti-ve, nu mai sareti lipsa, să ve spusneti pericolului diferitelor oblice, voi veti află aici, in apropiarea vostra, terenul scopului vostru nobile, veti află aici unu poporu, care, inimicul alu culturei si plinu de patime tiranice, voiesce a impedece progresulu, civilisatiunea, missiunea suprema a omenimelui!!!

Trecutulu este icon'a presintelui. Ast'a se poate aplică, cu totu adeverulu, la tote tendintiele vostre din trecutu si presinte! Să vedem:

In cursu de 400 de ani, sub domnirea infernalei unitum a celor trei natiuni, prin rusinosele vostre „Aprobatae“ si „Compilatae“ ati opritu pre Romani chiaru si de la invetiature; insi-si fiii pretilor romanzi erau alungati de la scole si dusi la iobagia.

Scolele noastre, cari sub rigidulu absolutismu a lui Bach incepusera a se infiintă, a se immultă si a prosperă, că-ci Bezirkerei cei urgisiți de voi se ingrijau, ca scolele să fia in stare buna, copiii să ceteze scola si invetiatorii să primesca regulatu lefele loru, — astă-di, sub constitutiunalismulu vostru, sunt negriti, — szolgabirgi-loru (adeca judii

selaviloru, că-ci voi inca si astă-di, in epoc'a civilisatiunei si a libertății, totu mai pastrati pre judii selaviloru Tripartitului vostru Verbőczianu spre umilierea constitutiunalismului magiaru) nu li pasa de inflorirea culturei romane, ba li pasa ca să o impedece. Si apoi, minunea mununiloru, de câte ori pretindemu dreptatea si egalea indreptătire, va să dica, drepturi politico-natiuniali, cari ne competu, suntemu siliti totu-de-un'a a inghită lectiunea sofistica, afrontul amaru: că suntemu unu poporu barbaru, nec ultatu si că ne ocupămu mai multu de lucheruri fantastice (adeca drepturile natiuniali), de cătu de cultur'a reala, etc., dar' candu e vorba apoi despre cultur'a natiuniale a poporului si despre mediu-locele necesarie de a-o innaintă, nu e neci popana, ca să ne potemu imbucură de aceste-a. Dar' cum ar' si fi, candu voi mintiti in lumea mare, că regatul, numitu a lui S. Stefanu său, daca ve mai place, austro-dualistic-magiaru, cuprinde 15 milioane de magari si neci unu romanu, slavu, etc?

Intr'una tiera constitutiunale, fia-care cetatianu este indreptătitu a se impartesti in beneficiele statului, că-ci fia-care este, prin tributulu sangelui si ave-rei sale, una parte constitutiva a statului. Binele statului trebuie să fie binele toturor-a, că-ci toti formeza acesta societate admirabile, statulu, pentru binele si prosperarea toturor. Acele-a-si principie sunt a se aplică si la natiunile, cari sunt supuse unui domnitoriu: aceste natiuni trebuie să aiba drepturi egali, asemene sfera de activitate, neci un'a să nu aiba dreptulu de a domni a supr'a celei-a-lalte, că-ci altminteri un'a său mai multe aru fisclave unei-a său mai multoru-a, aceea ce eschide dreptul si dreptatea. Unde nu sunt observate cu consecinția aceste asiome, acolo dreptatea nu a prinsu radecina, acolo nu este libertate constitutiunale, acolo domnesce tiran'a, despotismulu si absolutismulu cu tote funestele loru consecintie.

Noi romanii, partea cea mai mare munteni si ca atari una sentinelă potintă a patriei, neluptămu cu sudorea in frunte cu mii de greutăți pentru esistintă nostra si pentru sustinerea patriei comuni, pre candu magiarii la vale nu cunoscu neci a dice-a parte a acestorui greutăți; ce e dara mai dreptu, mai naturale, decătu ca si noi romanii, concurendu in modu egale la sarcinile statului, ba, cu privire la tributulu sangelui, in una proportiune inca mai mare decătu cele-l-alte natiuni, — ce e mai dreptu, dîcu, decătu ca si noi să ne impartesim in proportiune egale cu ungurii de beneficie statului, cultur'a spiretuale si materiale?

Nu voim a ventură astă-di cestiuinea monopolului drepturilor politice, nu voim a vorbi nece despre competitia drepturilor natiuniali, cari nisau rapitul cu totul, ne vomu restringe, da astă data, numai la afacerea cultului si a instructiunii publice.

Scrutandu cu atentiune istoria originei institutelor magiare, a academiei sciintifice, a universității, museului, a teatrului, a academielor, liceelor, cu unu cuventu, a toturor institutelor natiuniali magiare, trebuie să marturisim, fără de cea mai mică sfială, că la crearea acestorui institut amu concursu a proportione si noi romanii si concurgemu si astă-di cu avearea nostra scumpa la conservarea loru.

Bas'a acestor'a si mai alesu a institutelor de invetiatura, suntu fundatiunile cele mari facute d'in bunurile coronei, si sunt lefele cele grase a le profesorilor, cari trece in bugetulu statului pre fia care anu, si cari trebue să le platesca asemene si romanolu. Astă-dara fiindu că concurgemu si noi la cultur'a natiunale magiara, — să ni fia permis a-i intrebă pre acei-a, cari joca rol'a stapanilor a supr'a nostră, că ce sa facutu si ce se face pe truc cultur'a

nostra natiunale*)? Trece in bugetulu tierei vr'unu crucieru in folosulu scoleloru, pentru instructiunea nostra natiunale? Nu! de sute de ori nu!! Nu numai că nu suntemu ajutati neci cu o pară de către statu, ci, d'in contra, suntemu descuragiați si siliti a ne luptă cu sute si mii de greutăți pentru sustinerea scoleloru nostre natiunale, radicate si susținute esclusivmente d'in sudorea poporului. Ba, unde bietii romani insetati de cultura ar'dor să-si radice scole natiuniali, gimnasie, in locu de a fi incutigliati, li se pune stavila si sute de obstaculi, precum s'au ivit in Zarandu, Cetate-de-Pietra, Lăpușu-ungurescu, Simleu etc. etc.

Numai orbulu nu vede masinile maiestrose, cari se punu in miscare, spre impiedecarea culturii nostre natiuniali. Suntemu supusi la suportarea greutătilor publice, fără de neci unu avantajiu său emolumentu pentru noi, suntemu supusi la greutăți spre inaintarea cultur'i natiunale ungurești; dara a ne ingrigi de cultur'a nostra nu ni este permis. Fără de a ne bucură de beneficiile statului, noi suntemu supusi, ca sclavii numai la portarea sarcinelor: sic vos non vobis...

Deci e evidentu, că cultur'a nostra natiunale nu numai nu e sprinuita prin vistieri'a statului, unde incurge regulatu avereia si sudorea nostra pentru sustinerea patriei si inflorirea si inaintarea culturii straine, ci suntemu impiedecati de a inaintă si prin midiocele nostre private, si la tote aceste-a ungurii li punu coron'a amenintiandu-ne de a primi ajutoriulu fratiloru nostri de unu sange!

Dar' ore voi, ungurii, nu primiti grasele ajutorie straine a le fonduri lui Gustavu-Adolfu (Vasa), cu cari se springescu institute de a le votre si invetia unu numeru insemnatu de teneri de ai vostri la scole d'in tierele straine, fără ca să-i fia impiedecatu cineva, neci chiaru sub domnirea lui Bach, maestrul vostru si alu nostru, si totu-si unele foie magiare de ale vostre au frunta a sbiera, ca nisice oi capiate, in lumea larga, că ajutoriulu fratiloru la frati, este pentru a agita in contra statului austro-magiaru! Aretati-ne unu singuru exemplu d'in istoria, candu a fostu Romanul tradatoriu, chiaru si alu asupitorilor săi? Nu Romanii s'an aliatu cu turci si alti dusmani in contra patriei, ci totu fii de ai natiunei vostre. De altminteri, daca ve pare rêu (noi credem că vi e rusine), că Romania libera intinde mana de ajutoriu fratiloru, cari suferu apesare si lipse de totu felulu, de ce nu dati voi? Nu ati avutu destulu tempu si destule ocasiuni a dovedi inima fraterna către compatriotii vostri, cari contribuescu nu numai la tote greutățile statului, dar' chiaru si la infinitarea institutelor vostre de cultura, precum demonstraramu mai susu? Judece lumea civilisata; judece Domnedieu intre noi si voi. Noi nu ne temem de astă judecata.

Deci dupa ce ungurii, precum vedem d'in cele desfasuriate, se incerca a stinge ori-ce schintea de cultura natiunale, cu privire la natiunea romana d'in Transilvania si părțile romane a le Ungariei, apelăm la opinionea publica europeana, uniculu judecatoriu competinte, că precum amu trecutu preste valurile evinemintelor grave a le trecutului, ca romani, — inspirati de geniul si sentiul natiunale, sentiu alu dreptății si alu umanității, suntemu resoluti a ne sustine, prin ori-ce mediu-loce drepte, in venitoriu,

*) „Foi'a invetiatorilor“, ce o edâ ministeriulu cultelor ung., si care, cu tote că astă-di are in fruntea sa pre dlu cavaleru de Puscariu, si continua tendintă a peccatoasă a desnatualisarei si nu inceta a ne maltrata si a ne batjocori limb'a, — bagu sama d'in cauza, că acum laudatul Cavaleru trage una parte a remuneratiunei menita pentru tradatoriu romanu, numai pentru că si d'insulu se uita preste ace'a foia, dupa ce s'a tiparit.

Nota Culeg.

Pretiul de Prenumeratii:
Pre trei lune 4 fl. v. a.
Pre siese lune 7 fl. 50 cr.
Pre anul intregu 15 fl.

Pentru Romania:
4 galb. pre anu, — 2 galb. pre 1/4 de anu.

Pentru Insertiuni:
10 cr. de linia, si 30 cr. tapa timbra pentru fiecare publicatie separatu. In locul deschis 20 cr. de linia.
Un exemplar costă 10 cr.

ca romani. Acestu sentiu nu va potè fi sufocat neci prin poterea brutale, neci prin ore-care pressiune morale. Credeulu nostru e basatu pre dreptate, carea este eterna.

Iagu.

Practicanti prepusi unui amplioiatu veteranu.

(b..i) Mai in tota diu'a si la tote ocasiunile experiamu cîte o contemnare, ba cîte o nemultiamire d'in partea regimului actuale magiaru. — Nu ne minam intru atât'a de contemnările si nemultiamirile, ce ni se causedia prin municipiele comitatense la restauratiuni si la alte giurstări, cî-ci este sciutu: că acele fiindu domnite de passiunile poporului, respective: a le membrilor comitetelor, in preponderanta compuse d'in elementulu magiaru, — arare ori potu sê tienla la mana cumpen'a dreptatei si a cuviintei; — dar' candu observâmu, că passiunile si interesele, domnescu si in corporile mai nalte de statu, unde numai consciinti'a curata, dreptatea si ecitatea ar' avè locu, atunci mirarea nostra este estraordinaria, si pre totu momentulu ni vine a ne intrebă: că ore mai potemu noi romanii sê avemu motive de a crede si a mai speră, că sub regimulu magiaru, acestu cursu de lucruri, acesta scena trista, se va mai preface candu-va si pentru noi in mominte de bucuria si de multiamire?

In cîtu precepu si eu situatiunea, dupa cîtu me convingu argumintele fapteleloru ce se petrecu, apoi respunsulu mi-lu potu formulă chiaru si precisu: Că sub regimulu magiaru, dupa conduit'a lui actuale, — noi romanii, potemu sê ni punemu in cuiu tote poftele, tote aspiratiunile nostre; nu e nemica de nasulu nostru, nici posturi de statu, nici institute de crescere si invetiamentu, de arte si sciintie ori alte institutiuni folositorie si fericitorie si pentru elemntulu nostru, — tote-su privilegiate magiare, tote trebuie sê concurga, sê se folosesca pentru inaltiarea si prosperarea magiarismului. — Putiene exceptiuni date pana acumu si pentru cîti-va romani denumiti de amplioati nu importa nemicu, că-ci acele nici pre de parte nu ni le potemu inchipui de o multiamire, de o consideratiune satisfactoria.

Romanulu, ca o natiune numerosa, vigorosa si compacta, are dreptulu sê pretinda d'in tote emolumintele statului partea cei compete, dupa proportiunea si marimea sarcineloru, cu care concurge la sus-tinerea acelui-a.

Romanulu e indreptatit u pretinde, ca in tote ramurile administratiunei de statu, sê fia d'in destulu representatu, — in ministeriu, in municipie, la militia, finantie, la comerciu, la montanu etc., că-ci in tote are si interesele lui, la tote concurge si avereia si sangele lui. — Si deca s'a ignoratu pana acum si se ignoreza si adi, spunu francu convingerea mea, care o credu a fi generale la toti romanii, — cumca acésta se intempla d'in aceea causa, că passiunile domnescu in tota loculu, — passiuni in ministeriu, passiuni in municipie, passiuni in tote corporile administratiunei de statu.

Se ilustrezu convingerea mea numai cu argumentulu unui faptu recentu:

Patru statiuni de capitanate montane, doue in Ungaria la Iglo si Oravita si doue in Transilvania, la Zlatna si Abrudu, devinu in vacantiu, séu in completare patru posturi de jurati montani. Cinsti-tulu ministeriu magiaru de comerciu le publica tote patru statiunile in concursu. — Dumnedieu scie pre toti, căti, si ce felu de individi voru fi concursu la acele, dar' intre concurinti, — pentru statiunile d'in Zlatna si Abrudu, a fostu si romanulu D. Petru Boeriu, oficiul montanu d'in Secarambu, barbatu eruditu, juristu absolutu, academicu montanu si cu 18 ani in servitiu de statu.

Ce se vedi si sê esperiedi in urma? Cinsti-tulu ministeriu de comerciu, desconsiderandu calităti, merite si ani de servitii, oferesce acele patru statiuni la atât'i practicanti teneri montani, si cu preferintia: statiunile d'in Zlatna si Abrudu, la doi practicanti, unulu magiaru Szathmari si altulu germanu Öhlberg, ambii numai academicii montani, fara jure si numai cu doi trei ani de servitii.

NB.: Cinsti-tulu ministeriu de comerciu, in concursu publicatu, precisare calitătile care se receru de la concurinti, — ca cu preferintia: sê fia si juri-sti, si academicii mont. si cu ani de servitii.

Tote aceste calităti speciali, veteranulu oficiul montanu susu amintit u D. Petru Boeriu le unia in person'a sa, in gradu eminentu, — ba inca si mai multu elu a posiediutu pentru sine si conduit'a lui de oficiu, cea mai exemplaria, — a avutu in partea s'a recomandarea cea mai conscientiosa si demna, a Consiliariului si Prefectului seu montanu locale D. Augustinu Reinisch.

In dar', — că tote aceste-a nu i-a ajutat nemica, că-ci acele posturi (intru adeveru: de o mica insegnatate) se oferira la practicantii memorati, carii, — dupa cum s'a arestatu mai susu — nici de cum n'au potutu sê unescu in persona' loru aceste conditiuni principali.

Care sê fi fostu caus'a meritoria a acestei ignorați frapante pentru D. Petru Boeriu; omulu la asta ocasiune nu si o poate explica de aiurea, de cătu: Sim-pleminte, d'in nationalitatea lui romana, d'in passiunile si interesele care se paru a domni si in ministeriu magiaru, că-ci: mi va concede ori si cine; dar' unu barbatu eruditu ca D. Petru Boeriu, provediutu in gradu eminentu cu tote calitătile recerute, veteranu in servitiu de statu, si de o conducta exemplaria, totu de un'a si in tote directiunile, elu este superior u preste ori si care practicantu.

De s'a si latitu fam'a, că ministeriu de comerciu, ar' fi denumit u pre cei doui practicanti mai susu amentiti in posturile de jurati, la opiniunea si recomandarea, respectivului Capitanatu Montanu d'in Zlatna, totu-si: nu importa nemica la invalidarea cestiuniei ee sustienu, pentru că ministeriu de comerciu, sustienendu si-si — dupa intielesulu concursului publicatu — denumirea acelor'a, dupa cum a si implinit'o, — trebuiu sê observeze, sê cerceteze, daca acelu capitanatu a propus si a recomandat u dreptu si conscientiosu; trebuiu — ca partialitatea acelui-a, passiunile si considerările lui-sê le corega, dar' sê nu le aprobeze si d'insulu. — Indar inse, că acésta preterire si ignorare s'a intemplatu.

Si d'in acestu incidentu, unicu in genulu seu, me aslu indreptatit u mai tare a sustienu, si inca cu tota probaveritatea: Că si in corporile mai nalte ale administratiunei de statu, in regimulu magiaru, domnescu passiunile si interesele in unu gradu potentiatu: si in urmarea acestei giurstări nefericite, cei, ce avemu cerbici'a a nu ne tienu de nobilulu elementu magiaru, ori celu putiu, nu cochetâmu dupa institutiunea renegatismului, o platim cu cotire si cu ignorarea noastră de la tote emolumintele, de la tote binefacerile statului.

D'in comitatulu Uniadorei.

(Urmare.)

In urmarea acésta: se si esmitu in asta causa doue comisiuni in facia locului, la care fusera provocati a sê prezentă si protopopii cu parochii respectivi de ambe confesiunile. Comisiunea prima d'in 21. mart. a. c., esmisă numai de Judele cercuale susu amentitu, remanendu fara vre unu rezultat u pentru cei ce-lu dorau, se esmitu de la Incl. Mag. Cottense d'in Dev'a a dou'a comisiune, si acésta in personele: V. notar. Cottense, D. Georgie Leorintiu, si a D. Jude cerc. concernintu, Lugosi Ferentz, avendu langa sine si pre advocatulu recurintilor, D. G. Lazar, care comisiune in 27 maiu a. c. si ese in facia locului, presentandu-se si ambii protopopi, cu parochii respectivi, la ace'a.

Pana a nu se incepe luarca fasiunilor la protocolu, Protopopulu gr. cat., B. P. Densusianulu, pretinde a se pune pre mes'a comisiunei recursulu co s'a datu de respectivii Mag. Cottense, spre a se vedea si cunoscere; — se implinesco pretensiunea, si pre langa recursu se ascerne si Plenipotintia data advocatului.

Observandu-se la acestea de protopopulu amintit u: că plenipotintia data advocatului fiindu subsemnatu numai de individi gr. orient., sê se constateze acésta justare in facia comisiunei, — si mai incolo: protocolul ce se va luu, sê nu se compuna in numele comunitatii politice, ori a comunitătilor basericesci ca atari, — dupa cum se pretindea si de recurinti, si se afirmă si de membrii comisiunei, — ci singuru in numele individilor recurinti, ne avendu ei mandatul comunei ori a basericeloru. — Intre acestea D. G. Leorintiu ese cu acetele a fara la poporulu adunat, si cotindu numele celor subsemnatu la plenipotintia, intreba: care este gr. or., si care gr. cat. intro subsemnatu, erau acum a fara si protopopii cu prentii respectivi si ceialalti membri ai comisiunei (nota bene: candu D. G. Leorintiu esfise d'in casa cu acetele a fara, D. jude cercuale, Lugosi Ferentz, si optesce in limb'a magiara notariului comunale éra-si magiaru, acestea: — „mergi si Domni'a ta a fara intre poporu, si porta grigea, că acésta afacere mi diace in interesu, — ez az ügy érdekkembe áll. — Cetindu Dnulu amentitu mai multe nume d'in plenipotintia, si ne afandu-se si gr. cat. intre accele, — D. prota, S. Piso, parasindu-lu rebdarea si vediendu, că i se poate frustra si asta ocasiune, ce si-o cugetă de bine venita, — fara de nice unu motivu, fara de nice o ansa, dupa dis'a: „d'in chiaru serina“, cu unu tonu potentiatu, cu o emotiune extraordinaria si forte iritata, fara de nici o crutiare, in facia comisiunei si a poporului adunat, incepe a atacă pre protopopulu g. c., B. P. Densusianu, si pre prentulu seu, N. Paladiu, cu espressiunile cele mai nelioiale, ba chiaru ne umane, strigandu-le insicatori de poporu si ave-re a lui, si cum că baseric'a gr. cat. s'a edificatu cu banii insielati de la credintiosii sêi gr. or. etc. etc., care tote, pentru trivialitatea loru, ar' fi si scandalu a le mai si pune pre carta. — Protopopulu gr. cat., retionendu-se a nu pune d'intr'unu antâi mare pondu pre aceste evomâri a le lui D. S. Piso, ba adoperandu-sc, a-lu face atentu la procederea-i greasta, si la urmârile jocului funestu ce se inteniuzeaza, D. Piso, chiaru d'in contra, sbieră si mai tare. Protop. gr. cat. se vede silu a apela acum la comisiune, ai carei membri si pasceau ochii in linisice la acésta scena scandalosa, ca sê chiamă la ordine pre D. prota, S. Piso, — dar si acésta fara rezultat, că D. Piso nu incetă. — In urma, observandu-se, că D. prota S. Piso ar' avè inca chiaru si in-

tentiunea, ca sê esciteze pre creditiosii sêi, adunati in meru mare si totu d'in cei mai interesati, pana si la gradul extremu alu resbunarei brutale, contr'a protopopului si pretului gr. cat., — asiè acésti-a — ca sê nu devina si pericolul — cu cîti-va creditiosi gr. cat., cari venisera la acea plebisce, se retragu si se indepartea de la comisiune, si in cundu-se la cas'a prentului gr. cat. si-compunu protestul lor, si lu substernu comisiunei, despre ce fu incunoscintiatu si cialiter si Incl. Mag. Cottense.

Mai este inca de insemmat u de la comisiune si amjurare caracteristica a D. jude cerc., Lugosi F., că Domni. Sa voià, ba se adoperă a sili cu fric'a pre prentului gr. cat. creditiosii sêi, ca sê asiste la comisiune, dar' restitul Sale a remasă fara rezultat.

Eta, amate lectore, casulu insemmat u de cei ce au amentit u mai susu, — éta, cum persecuta acésti-a pre romani cundu elu, chiaru si de sine, se incerca a-si promove propriarea.

Vomu vedea si deliberatiunea Inc. Mag. cottense in afacere, care, a nevoia credu, că va fi in defavore a fondatoru amentite, de insu-si acel'a-si aprobate si executate, unu atentat u contr'a acestor'a ar' fi atentatul contr'a culturii progresului.

Hei, domnule prota, S. Piso, de ai fi dta consciu lucrat la care ti-dai concursulu, de ai scă si inteniuile fundamentele a le alatiilor d-tale, si de ai scă, că vrendu sê stricat u catolicilor, strici mai multu basericai si scolei dtale, ba si natiunei, — éra inimicilor progresului nostru li legesci terenu de a ne potè impiedecă si strică si mai rău, atunci d-ta, neindetoratu de nimene, singuru ai luă censiu in capu, si ti-ai bate peptulu strigandu: „mea calu — si n'ai strică, ce strigi contr'a gr.-cat., cari nu impiedecă, de a ne strică si mai multu.

Inse dorere, domni'a ta esti mai nedocilu si mai ne-blandit u, de cătu sê-ti dai tempu a cugetă mai cu pruderie mai cu petrundere de lucru; netolerantismulu religiunariu d-tale, reu'a creditintia, — si resbunarea, ce nutresci contr'a cat. te-ai preocupat u intru atât'a, cătu nu mai vrei sê prezici sê prevedi esfârșul lucrului, ce cetezi alu insemnatu; nu se sê cunosci, că impiedeci si strici chiaru nesuntu a cea mai lutare a romanului de a se incercă, sê-si ajute si singuru de, si candu pote; — nu vrei sê precepi: că inimicilor progresului nostru le dai sucursu si instruminte de a ne potè impiedecă, de a ne strică si mai multu.

Ori credi d-ta, că cu d. Lugosi ti-vei deschide terenul care D. Olteanu ti-l'a fostu stremtat, adeca: sê impiedecă stricati acum temeiulu fondurilor d'in cestiune? prega acésta: sê strimtorati pre gr.-cat., ca in cestiunile de drupa si interesu comunale de la beneficiile comunale ei se indepartati? si apoi sê economisati singuru D. Vorcicum ati fostu economisatu mai nainte? te insieri fonduri — domni'a ta cugeti si semtiesci intr'unu modu, dar' D. Lugosi — ca tota magiarulu — cugeta si semtiesce alt-mintu Domniei sale i trebuie: ca tote venitele comunale, intre atatea si venitele imprumutului de statu, sê se administreaza si achisitivu de Judii si notarii comunale, carii stau immediu la disputiunea domniei sale, si sunt servitori pre apăzurii nu asta bine, că venitele imprumutului de statu, intrebatate ici cole spre scopuri romane, sê se ocupe de fondurile ricesci si scolastice chiaru pentru romani, si si greutatea D. Lugosi, ba cu concursulu Domniei tale si a altorui in minto orbe, nu i pasa daca s'aru strică si nemici, si cele făcătoare — asiè precepu eu pre D. Lugosi d'in procedur'a, ce se a observă. — Poftim u dle Prota, Piso, a me asigură d'in acésta, si bataru in favore a d. tale si a creditiosilor gr. cat. despre cari d. Lugosi dice, că cu creditintia stau multu aproape de calvini de cătu de, uniti — cum că inteniuzele aliatului domniei tale sunt multu mai sincere prospere manului, de cătu m'am convinsu eu pana acum.

Dieta Ungariei.
Siedintia casei deputatilor, tineretă
23 iuniu la 10 ore a. m.

Presiedinte S. Gajzagó.

La ordinea dîlei este discutiunea a supr'a si d'in proiectulu de lege despre darea sârii. Si d'in cestiune se referesce la pretiul sârii in cestiunea Maramuresului.

G. Várady accentueaza, că poporului Maramatiei ar' merita, ca dictatorii să luandu in drepta considerante starea lui materiale decadiuta, să reducă pretiul sarei la 4 fl. 10 cri, va se dica, cu 30 cri scumpa de cătu cum e in Transilvania. Acestea recere ecuitatea si dreptatea. Vorbitoriul pune mes'a dictiei una motiune in estu sensu.

J. Szaplonczay spieca, cum prin sistem nou Marmatia e silita a cumpără sarea mai scumpă decât sub absolutismulu nemtiescu, mai vertosă pace acum nu se mai vinde sare de vite. Unica ieptiune in contr'a neprimirei motiunei lui Várady ar' potè fi, că fiesandu-se pretiul sarei la 4 fl. 10 Marmatia, s'ar transporta pre ascunsu de aci in tele vecine, unde sarea va fi mai scumpa. Comunitatea obiectiunea presumptiva si finesce declarandu-se pre langa motiunea lui Várady.

S. Markos doresce, să se scaricieze pretiul sarei in Marmatia si d'in acel motivu, căci poporul Marmatiei a fostu totu deun'a celu-mai apăratiori alu constitutiunei ung. si nu s'a rezol-

contră ei, ca romani d'in Transilvania, unde sareea de acum inainte va costa numai 3 fl. 80 cri.

La aceasta cestiu mai vorbescu B. Halász N. Ban 6, S. Buja novics, Berzenczey, Stoll si d'intre romani numai P. Mihali.

Cas'a urgeza inchiderea incidentului, si votarea se intempla; pre langa motiunea lui Várady se scola stang'a intrega si d'in drept'a romanii, afara de Hoszu, — cu totii 110, contra 130 voturi. Deci motiunea lui Várady fu respinsa, si asi' pretiul sarei in Marmati'a va fi 4 fl. 80 cri!

Dupa acestea s'a pus la discutiune tratatulu de navigatiune, inchiaiatu cu Anglia si s'a primitu fără stramutare.

Ministrul de culte si alu instructiunei publice Eötvös, respunde la interbeliunea lui L. Simonyi in privint'a spriginirei preutilor si scoleloru din partea statului. La punctul primu ministrul dice, că guvernul nu e in stare a corespunde legei din 1848 art. XX. § 3, care dispune, ca preutii de oricare confesiune să se proveda d'in partea statului. Ce s'a potutu s'a facutu, punendu-se in bugetu sume pentru ajutorarea preutilor. Ce se tiene de dou'a parte a interbeliunei, ministrul respunde, cu unu proiectu de lege pentru instrucțiunea publica, ce-lu depune pre biurou intre aplausile casei. Pentru pertractarea acestui proiectu ministrul cere urgintia. — L. Simonyi declară, că multiumitu cu responsulu ministrului.

Siedint'a se suspende pentru câteva minute; er' redescidiendu-se, se pune la pertractare tractatulu inchiaiatu cu Bavaria. Se primește fără vr'o discutiune.

Apoi urmează desbaterea speciale a proiectului de lege, despre importul de tabacu. S'a primitu pana la §-ulu 10 fără vr'o modificatiune. — Se va continua in siedint'a viitora.

ROMANIA.

Adunarea Deputatilor.

Siedint'a de la 4/16 iunie 1868.

Subu Presiedint'a dlui Fetu.

Se facu comunicările dilei. Se comunica o depesă de multiamire către Camera, pentru votarea legilor mari, cari sunt invitate de inimicii tieri.

D. G. Bratianu cere să nu se mai citeasca in Camera asemenei petitiuni insultatorie pentru unii d'in deputati, căci acesta depesă dice, că coi ce n'au votat calea ferata sunt inimicii tieri. Cu asemenei petitiune se apasa libertatea deputatilor, căci tindu a intimidă pe deputati.

D. Cogălniciu dice, că nu intielege protestarea lui G. Bratianu, căci petitiunea in cestiu n'are nimic cu insulatatoru, cetatianii vinu să multiameasca Camerei pentru unu votu datu, si fiindu că majoritatea unei camere este Camera intrega, d'accea candu se adresera o multiamire majorităti, cei d'in minoritate n'au dreptulu a se supără.

Se inchide incidentele.

D. Cogălniciu interpeleaza pe D. ministrul de culte, in privint'a, că n'a restabilu lefile profesorilor provizori de pe la gimnasie, ce se redusesera de D. ministrul Stratu. Cere a se restabili lefile dloru profesori in sum'a loru primitiva.

D. ministrul de culte respunde, că s'a restabilu lefile profesorilor provizori, si acolo unde este vorba in lege de provizori, este numai despre ingrijitorii si economii gimnasielor.

D. Cogălniciu se declară multiamitu cu esplirarea.

Se discuta pensiuni. Se acorda dlui G. A. Rosetti pensiune de 800 lei vechi pentru unu termen de serviciu, căci accordarea recompensei natiunale pe care dsa a refusat-o, a facutu a se intardia votarea pensiunei dsale.

Se citește proiectul de lege pentru accordarea unei recompense dlui M. Millo, spre resplata servicielor ce a facutu romanei.

D. Cogălniciu areta sacrificiele, ce a facutu D. Millo, antălu actoru d'in Romani'a, pentru a imbratisa cariera de actoru, facundu istoricul vietiei sale; spune cu cătu meritulu dlui Millo este mai mare, căci pe candu a intrat in asta cariera, boerismulu era in potere, si D. Millo era boieru; sacrificat unu postu inaltu, si daca' fi urmatu, ar' fi acum celu pucinu presiedint la curtea de casatiune. — Se aproba cu unanimitate recompensa dlui M. Millo.

Se voteaza o recompensa parintiloru repausatului Marianu pentru serviciile, ce a facutu acest'a Romania.

Se voteaza apoi unu mare numeru de pensiuni.

D. Ministrul Bratianu propune a se da o recompensa natiunale dlui Vasilie Sturdia, actualele presiedinte alu curtei de Casatiune. D. Bratianu areta marelle merite ale dlui Vasilie Sturdia, care a luptat alaturi cu reposatului Anastasie Panu, pentru unirea tierelor surori si pentru a ne aduce acolo unde suntemu. Cu atătu mai mari suntu serviciile aduse de d. Sturdia cu cătu era boiaru si cu tote asta s'a desbinatu de ai săi, s'a luptat si a facutu să triumfe cau'a cea mare a natiuniei. Dsa a fostu unulu d'in acei pucini boieri cari n'au cautat in terenul loru, ci numai alii tieri, si acum a ajuns la betratenie, fără a-si ave inca anii de serviciu. Propune dar' a i se

acordă ca recompensa natiunale lef'a ce are acum ca presedinte alu curtei de Casatiune, pentru a i se asigură o betratenie linisita.

D. Cogălniciu multiamesce o voce forte emotiunata dlui ministru de finance, că venitul să face o propunere atătu de drepta si de bine meritata. Areata marelle servicie ce a facutu causei natiunale d. Vasilie Sturdia, si cum impreuna cu repausatul Panu si cu d. Nicu Ghica au fostu acei, cari au luptat necontentu, chiaru subu domnirea lui Mihai Sturdia, si cum anim'a si pung'a loru era deschisa la totu ce era natiunale. Areata dificultatile pe cari d. Sturdia a avutu să le invinga, cum a sacrificat vieti si relatiunile sale de amicia cu boieri ca dsa, pentru a servi bine tier'a. Meritul dsale era mai mare, decâtul alu repausatului Anastasie Panu, căci pentru acest'a, interesulu său era chiaru a lupta acolo unde vedeă viitorul, pe candu Vasilie Sturdia, luptandu alaturi cu Panu perdeă, se lepăda de tote avantagiele si privilegiile clasei sale, pentru a redică natiunea, pentru a ne da totu ce aveam adi. D. ministrul de finance n'a potutu, dice d. Cogălniciu, a cere mai multu de cătu o recompensa egale cu lef'a dlui Sturdia ca presedinte alu curtei de Casatiune, inse dsa dîce, că lasa a judecă Camer'a, daca nu mai acest'a se poate numi in adeveru o recompensa natiunale, acordata unui omu care si-a consacratu tota vieti redicarii Romaniei.

Se acorda in unanimitate si cu aplause recompensa de 2000 lei noi dlui V. Sturdia.

D. Colonelu Miclescu face o propunere prin care, declarandu, că Camer'a regretă conflictul constitutiunal, care a necesitat disolvarea Senatului, d'in cau'a că au remasă nevotate concesiunile calei ferate, si neputandu fi indonela, că oricare Senat ar'veni va vota asta concesiune atătu de multu reclamata de tieră, guvernul se asicure d'in partea Camerei pe concesiunari, că concesiunea se va vota, si să incepe lucrările loru; si cere, ca Camer'a declarandu acest'a se treca la ordinea dilei. — D. Miclescu desvoltandu-si propunerea, areta, cătu avem nevoie de căi ferate mai curendu, si cătu amu perde de nu s'ară incepe in acesta campanie lucrările. Dupa dsa, nu potu fi indouela, că Senatul va vota asta concesiuni.

Florescu vorbesce contra propunerei, ministrului Bratianu lu combat, apoi D. Cogălniciu face o noua propunere prin care înlatura cu totulu ascurarea, că Senatul va vota concesiunile; nu volesce de locu a atinge cestiuoa conflictului, cu tote că recunoscă, că reu a facutu Senatul, să nu voteze mai antălu căile ferate si apoi să deee votu de blamu daca voiă, domnia-sa volesce a se autoriză concesionarii, a face lucrările, si apoi daca cumu-va nu s'ară vota concesiunile, atunci să se despăgubesca concesiunarii de cheltuielile de studiu, ce voru fi facutu; precum am platit lui Salamanca, lui Gavan pentru a face studie, cari nu ne au servit la nimicu, potem plati si acum, căci nu se mai poate intardia.

D. G. Bratianu sustine, că propunerea este anti-constitutiunală, căci afirmându-se, ca să voru vota concesiunile de Senat, se prejudicea votulu său.

Vorbescu inca cătă-va, apoi se inchide discutiunea, se pune la votu si se primește propunerea dlui Cogălniciu cu subamendamentul dlui G. Ghica de a autoriză pe ministrul, d'a se intielege cu concesiunarii, spre a se potă incepe indata lucrările pregătitoare pentru căile ferate concedate.

D. ministrul Bratianu prezinta prin mesajul Domnescu legea bugetara pe 1869. Daca a intardiatu a prezintă acesta lege, este pentru că a voit u se reformeze in totulu bugetulu. Acum prezinta legea budgetara pe 1869 si 68 cu tablourile necesare si roga pe Camera, a numi de indata o comisiune, care se cerceteze impreuna cu ministeriul acest'a legea, pentru ca la inceputul sesiunei viitor să se procede de indata la discutiunea generală; apoi se va vota budgetulu pe 1870 si astu-felu vomu merge regulat.

Invita pe Camera a cercetă, cum s'a facutu repartirea pe ministerie a sumei de 14 milioane, dupa tabloul ce a prezintat, pentru a se resolve cestiuoa sa se repară gresialele, daca voru fi, mai nainte de despartirea Camerei. Siedint'a se radica.

Noutăți Straine.

SERBIA. Adresa de condoliția tramisa de Adunarea României guvernului Serbiei:

Adunarea deputaților României aflandu fatală catastrofa, intemplata in parcoul de la Topachider, se crede deoarece a exprimă natuunii Serbe simțiunile sale de ceea mai profunda mahire.

Provedintia a voit, ca o amicia seculară, nedesmuntită nici o data in cursu de vecuri, să fie unu semnu cursu de vecuri, să fie unu semnu caracteristic alu relatiunelor inter-natiunale intre Serbi si intre Romani.

Asemănarea situatiunelor politice si a aspiratiunilor natiunale cimenteza in tempulu de fatia, mai multu de cătu ori si candu continuitatea acelei amicia tradiționale.

Criminalul plumbu, ce rapă dilele Altetii Sale Prințului Mihailu Obrenovici, imbracandu Serbi a in haina de dobor, a intins'o in acel'a-si momentu a supr'a României intregi, care vinu acum, prin organulu reprezentatiunii natiunale, a manifestă sinceră si generală sa dorere către unu popor frate.

O mare consolatiune inso, atătu pentru Serbi precum si pentru Romani, trebuie ca să fie ace'a nemutabilitate a decretelor destinului, ace'a credința, in fortile natiunii si ace'a sperantă in viitor, cari nu amagescă nici, o data o ginte ce a sciutu in tote impreguiările a se areta cu atătu mai mare,

cu cătu furtunele devineau mai violinti si mai amenintătoare. —

Acăstă adresa, prin organulu dlui presedinte alu consiliului de ministri, se va comunica guvernului principiu alu Serbiei pe calea legală.

Votat si datu in localulu ordinariu alu siedintelor noastre, in Bucuresei, pe delulu Mitropoliei in 3 ale lunei lui iunie 1868.

Presedintele Adunarei, Dr. Fătu.

Principele Petru Kara Georgevits a tramesu la redactiunea foiei „Politik“ urmatoră declaratiune in limb'a francesă:

Domnule redactoru!

Cetindu de diece dile incoce in tote foile publice versiuni, său acusatiuni absurdă despre famili'a mea, cu ocasiunea evenimentului d'in Belgradu, te rogu domnule, să ai bunetatea a dà locu in stimat'a dtale foia rectificatiunilor si declaratiunilor urmatorie, cari numai cători'a mea continua in tempulu d'in urma, m'a impedeceat a le opune mai de graba versiunilor si acusatiunilor d'in cestiu.

Nainte de tote, amu a rectifică, că in locul a tote qui pro quo, si a istorielor despre miscamintele in totu sensulu ale diferitilor membri ai familiei nostre, in decursulu celor diece dile d'in urma, — unicile fapte adeverate si positive sunt urmatoare:

Tata meu, principele Aleșandru, locuia in Pest'a de mai multi ani, avea in se intentiunea a se stabili in Vien'a, in toamna viitora, unde si inchiriasi una casa spre scopulu acest'a. Pana atunci tota famili'a petreceea in Bokszék, proprietatea nostra in comitatul Aradului in Ungaria, si de la 25 maiu tata meu n'a parasită nici una data resedint'a acest'a, pana in prezintă.

Eu locuiescu in Parisu de la a 1860, si me aflam in tempulu d'in urma pre drumu către Bokszék, spre a vedea famili'a mea, si apoi a me intalni cu căte-va personе bolnave d'intre consangenii nostri in Carlsbadu, unde amu si sositu in fapta eri ser'a.

Atătu despre faptele reale ale domiciliului si cătorielor nostre.

Cătu pentru acusatiunile, ce se arunca asupra noastră d'in Belgradu, noi nu respondem, de cătu prin disprețiul nostru celu mai mare. Nu s'a probat, nici nu se va probă vr' odata, că complete de assassinat aru fi fostu faptele cele mari ale istoriei familiei nostre. Tata meu m'a asigurat despre acest'a, in cătu se tiene de elu, la convenirea noastră d'in urma, si, ce se tiene de mine, eu repetu solenelul aceea-si declaratiune ori si-cui, care vre să o audă. Partit'a acusatoria feresca-se, a ne face să ne aducem a minte, de ceea, ce e mai evidente in casul de a respunde naintea lui Ddieu, a omenilor si a istoriei in cau'a acusatiunilor de soiulu acest'a.

Primesce, dle Redactoru, asigurarea deplinei mele consideratiuni.

Principele Petru A. Karageorgevits. Carlsbadu 21 iunie 1868.

PRUST'A. Regele a inchiaiatu asta-di sesiunea dietei imperiale cu urmatoră cuventare de tronu:

Onorati domni d'in diet'a imperială a Confederatiunei germane de nordu!

Dvostre stati la finea unei sesiuni, avuta de osenele, dara avuta si de rezultate. Prin activitatea de-votata a dvostre, mana in mana cu guvernele confederate, ati edificatu si intarit u institutiunile confederatiunei, si parte ati introdusu, parte ati inchisit u reformele legelatiunei comune.

Cestiuile finantiarie, cari au formatu obiectul eminente alu desbaterilor dvostre, sunt deslegate in modu indestulitoriu.

Concrediendu in manele administratiunei probate a detorielor statului prusianu administratiunea imprumutului, votat in sesiunea trecuta, pentru desvoltarea marinei si completarea aperării malurilor, ati asigurat cultivarea acestui rāmu a armatei nostre, la care e indreptata grigea mea minutiosa, intocmai ca si simpatie natiunei.

Contielegerea despre administratiunea acestui imprumut a mediulocită, a grigi in mesura suficiente prin statulu bugetului confederatiunii, primitu de dvostre, de inaintarea lucrărilor confederatiunei, fără de a urca in esintă spesele durabile.

Institutiunile necesarie pentru refuirea constituională a perceptiunilor confederatiunei, sunt ordinate deocamdata.

Prin legea despre desfintarea restringerilor politici ale dreptului de casatorie, s'a generalisat libertatea, probata in Prusi'a prin un'a experientă de multi ani, cu privire la fundarea economiei de casa si a familiei, si s'a intregit institulu migratiunei libere, fundat in sesiunea trecuta.

Legea acăstă, pre cum si legile despre desfintarea arestului de detorie si inchiderea bancoloru de joc dovedescu, că momintele morale mergu mana cu cele economice, in lucrările confederatiunei.

*

Prin unu sîru de tratate postale, cari au primisit consemintențulu dvostre, moderarea tacsei portului, statorita in sesiunea trecuta, s'a estinsu preste corespondint'a straina.

Legea despre prestatia de carti pre temporu pacii, asigura una repartire mai drepta si una rebonificare mai amesurata in intrulu marginilor, trase prin respeptele neincungiuavare ale situatiunei finanzielor.

Prin pensiunile si subvențiunile votate armatei schleswig-holsteiniane de mai nainte, se sterge una detoria, in a carei recunoscere ati consemintu cu guvernele confederate.

Ordinea mesureloru si a ponduriloru ne deschide de prospetulu, pentru restituirea unui sistem simplusi unificu pentru intreg'a Germania, si mediulocesce unirea toturoru națiunilor civilisate pre terenul acest'a. Cultur'a poporului germanu ne garanteaza, că greutătile impreunate, cu executarea acestui sistem, voru fi invinse preste putieni.

Pre terenul afacerilor de dare s'a introdusu uniformitate in darea articlilor de consumu celor mai insemnati si s'a facutu ultimulu pasiu, care se recerea pentru intrarea Meclenburgului si a Libecului in lini'a comuna de vama; si asi'e ve dimittu, on domni, cu multiamit'a mea si a inaltiloru mei confederati, pentru conlucrarea atat' la opulu nostru comunu, cătu si la interesele cele mari, pentru a caroru grigire suntemu aliatii cu staturile de sudu.

Ve dimittu cu sperant'a, că fructele lucrărilor dvostre voru prosperă sub binecuvantarea pacei atat' la noi, cătu si in Germania intrega.

Varietăti.

** (Computul drumului de feru de statu.) Societatea drumului de feru de statu a incasatu d'in 10 pana in 16 iuniu sum'a de 529,976 fl., cu 68,592 fl. mai multu, de cătu in septembaria corespondentia a anului trecutu. Perceptiunea totala d'in 1 ianuarie face 13,334,336 fl. cu 4,649,259 fl. mai multu de cătu in anulu precedinte.

** (Brett si comp. angela) a cerutu concessiune de la guvernulu ungar, pentru edificarea calei ferate de la Eszék — Diakovár — Sziszék — Károlyvár si Fiume. Credemu că va capeta concessiunea ceruta.

** (Foi'a „Transilvan'a“) nr. 13 cuprinde urmatorii articoli interesanti. I. D'indatinele vechi a le Transilvaniei. In tratatulu acest'a dlu G. Baritiu desfasura originea titulature-jorul si urmările triste a le acestor'a; areta influenti'a, ce avuse titulaturele asupr'a nobilimei, cum si scopulu, pentru care se donara unor'a si altor'a in detrimentul patriei si alu libertătii. Dupa acest'a urmeza unu tratatu despre ospetiele si buforele d'in tempulu principiloru ardeleni. II. Tesauru de monumente istorice. III. Bibliografia, scierile mai nove a le dlui Ioanu Eliadu Radulescu. IV. Cursu de poesie generale. V. Protocolul siedintie lunarie a comitet. asoc. trans. romane. VI. Protocolul siedintie ordinarie a comitet. asoc. trans. si continuarea ei. VII. Cursu integrug de poesie. VIII. Stetanu Georgie Voda. IX. Catechismulu dreptului administrativ romanu. X. Meningitele la copii, opu medicinale.

** (Multiamire). S'a mai primitu la societatea Transilvani'a, urmatorile sume:

Consiliul judecianu de Ramnicu-Seratu lei vechi 4,000 — Consiliul comunale de Vaslui 317,10 b. Consiliul comunale de Berladu 1,506, 10 D. Tinu de la 13 membri d'in Falticeni ale căroru nume se voru publica la tempu. 374 20 D. Hrisocheftal Husi 31 29, D. Stratila Husi 31 29, D. Stefanu Michaescu Tecuci de la cinci membri 135 — D. Iosefescu, Tecuci, 7 membri 189 — D. Neculau, Tecuci, 10 membri 270 — D. Mitrea, Berladu, 4 membri 108 — D. Horzeanu d'in Braila, 16 membri d'in Galarasi si duoi d'in Braila 572 — D. V. Dimitriu, Galati, 5 membri 135 — D. Stefanu Ney, Iasi, 7 membrii 177 36 D. Gheorghiu, Romanu, de la 17 membri si anume; C. Sturza 4 galb.; M. Sturza 12 galb., G. Roiu, C. Copacinenu, Pavlescu Siadbei, Neculi, Vasiliu, Petrovici, Alterescu, Dimitriu si Paraschiyu căte unu galb, si I. Gheorghiu 86, lei si multe exemplarile de musica, in totulu sum'a tramsa de d. Gheorghiu 910 1. D. Murgasianu, Craiova, de la 3 membri 432 — Tanașescu, Ocnele-mari 27 — N. Plooreanu 54 — G. Savescu, Iasi, impreuna cu dd. T. Savescu, I. Mardarie si Ach. Pallade, căte 27 lei, in totalu 108 36. — Subscrisulu, aduce, in numele societătii, multiunita publica pentru aceste oferte patriotice..

Presedintele societătii, A. P. Ilarianu.

** (Bibliografia.) A esită de suptu tiparul Poesie Nouă de I. C. Fundescu. Contienendu siese dieci si trei diferite bucați de versuri urmate de unu sîru de notitie.

Acesto versuri, ca tote posibile domnului Fundescu, suntu d'o armonia naturale, d'o versificare lesne, pline de imagine si de ideie in adeveru poetice. Mus'a placuta, spirituale si atingatoria a dlui Fundescu este destulu de cunoscuta, pentru ca să mai venim sa i aretâmu asta-di distinsele calităti; d'acea ne marginim a anunciaz numai aperarea astorui poesi nouă.

„Rom.“

** (Cutremuru de pamant) s'a simtitu in Pest'a domineca demanet'a la 5 ore si 55 minute. Cutremulu s'a repetit

domineca noptea la 1½ ora. Undulatiunea a fostu orisontala de la sudu cătra media-nopte si a tienutu vr'o secunda. Babelu d'in Pest'a vorbescu, că acestu cutremuru de pamant ar' fi malum omen pentru unguri, căci s'a intemplatu chiaru pre tempulu, candu principale Napoleonu a plecatu d'in Pest'a!

** (Preparatii pentru congresu basericescu.) D'in o epistolă privata primita de la una persona stimata d'in Sabiu estragomu urmatorile: Par. metr. Siagun'a se consulta cu inteligiint'a d'in cetate asupr'a modului alegerii deputatilor si a impartirii cercurilor de alegeri. Lucruri destulu de grave. O parte d'inte cei intrebati a declarat, că nu se simte competinte a hotaril asie ce-va, ci să se convoce mai anătu sinodulu eparchiale pre basea hotariloru sale d'in 1864, si apoi acelu-a să alega pre cei 30 deputati pentru congresu, pretimea 10, mirenimea 20, cele-lalte eparchie vedia, ce voru face. Aceasta e idea tare buna! Congresulu acestu-a are la tota intemplarea să faca epoca in istoria nostra naționale basericescu, chiaru de aceea ar' trebui staruitu, ca să merga acolo nu omenii poruncei, ci ai independentiei.

** (Multiunita publica.) Subscrisulu mi-tienu de detinția a aduce multiamit'a cea mai ferbinte II. Sale pră gratiosului parente Ioane Vanc'a pentru ajutoriul de 20 fl. v. a. si Onoratului Domnu Ioane Silasi v. protopopu ptu ajutoriul de 5 fl. v. a. — Beiusu 20 iuniu. Constantina Margineanu, stud. VIII. cl.

** (Foi'a societătii d'in Bucovin'a) in nrulu 6 si 7 are cuprinsulu urmatoriu: Petru Corbului; — Unu toastu unionistu la 1848; — Unu epitafu acrosticu; — Eri si adi; — Alecu Russo; — Cugetări; — Decebalu si Stefanu celu Mare, — Studie naționale; — Miscări de reforme basericesci in Austria; — Lege in caus'a celor de confesiunea greco-orientale; — Teatrulu naționalu in Cernauti. — Necrologu; — Fundatinea Pumnuleana; — Escriere de premie; — Mai lulu studintiloru romani d'in Cernauti; — Estrasu d'in protocoolele siedintelor Comitetului Societătii; — Societatea pentru sporirea culturii matasariei si a pomariei in Bucovin'a. — Bibliografia.

** (Concursu de premie.) Ca in anii trecuti asi'e si in esitu anu adunarea generala a Societătii nostre literarie a preliminatu 200 fl v. a. pentru premiarea său tiparirea celor mai insemnate lucrări originale, ce se voru tramite Comitetului.

Deci dara Comitetului Societătii invita pre toti aceia, cari se occupa cu scieri literarie originale folositorie, de a i le tramente pre acestea spre dejudecare pana la finica anului curinte.

Dupa insemnata si succesulu scierii, ea va fi premiata său in bani, său numai prin amintire laudatoria in „Foi'a Societătii.“

Pe langa acest'a Comitetului Societătii este aplecatu de a tipari, cu incuiintarea autorului, pe spesele Societătii produsulu literariu, lasandu autorului prisosulu, ce ar' rezulta d'in vendiare opului dupa acoperirea speselor tiparirii.

Ori ce scierea originale, fia ea scientifica ori numai belletristica, poate concurge la premiare. — Comitetului Societătii ar' vedea cu placere concurendu scieri ca: istoria Bucovinei de la incorporarea ei cu Austria incoce: despre scolele populare; despre matasaria, albinaria, pomaria; cărti scolastice populare intocmite dupa metodele cele mai bune; cărti de lectura in folosulu junimii; descrieri de vechiati istorice d'in Bucovin'a, de locuri istorice cu traditiunile loru populare; datine populare cu esplikatiunea loru; culegeri de numiri populare romanesci de plante, de animale, de minerale; culegeri de cantoci si arie naționale; tote acestea si altele asemenei loru voru potè fi scieri de concursu forte binevenite.

Facandu prin acest'a apelu caldurosu cătra toti amicii progresului d'in tiera comitetului Societătii se leagana in dulce a sperantia, că vocea sa nu va fi vocea prorocului d'in pustia, ci va afla rasunetul dorit si asteptat in tote inimile binesimtitorie ale Romanilor bucovineni.

„Foi'a Societătii etc.“

** (Emisari romani si prochiamatiuni rusofile.) Unu corespondint alu lui „M. Polgár“ scrie, că in cottulu Albei inferiore emisarii cutriera tote satele romane si respandescu prochiamatiuni, ce mirosa a muscanu. Comitele supremu a fostu indrumat d'in locurile mai innalte, ca să culega armele, ce va mai afla pre la romani. Noi scimus prebine, ce voru să dică aceste insinuari impertinenti a le unguriloru; adaugem numai, că respectivul referintu alu lui „M. P.“ et comp. a buna séma au mirozit multi muscani pre... de aceea sciu atat' de bine, ce mirose a muscanu.

** (Bugetulu Brasovului.) Venitulu Brasovului pre anulu curintu e calculat la 201,545, erogatele 200,554. Intre erogate este o pusetiune de 15,034 fl. pentru scole si biserice. Ore căti florini d'in acesti-a se voru intorce pentru scolele si bisericele romane?

** (Societatea dramatica) in Sabiu a inceputu reprezentatiunile sale Sambata ser'a cu piesele: „Este nebuna“ si „Nevesta să-si urmeze barbatul.“

Sciri electrice.

Aradu, 22 iuniu. Principale Napoleonu a sositu aici la 4½ ore si si-a continuat caletori'a cătra Timisior'a.

Vien'a, 23 iuniu. Foi'a oficiala publica legile santiunate despre conversiunea detorielor de statu, despre urcarea competitiei pentru castigulu d'in

loteria, despre vendiare buuuililor de statu si spre contragerea unei detorie pendinti de 25 milioane.

Belgradu, 22 iuniu. Alegerile au decursu in cea mai mare ordine, si s'a inchisaiatu in favorea lui Milanu. Participarea la alegeri a fostu enorma. Comunitatile si milita naționala trameau in continua adrese de consemntire. „Vidov dan“ scrie: Nativa serbesca posiede dreptulu suveranu, de a dispune in modu nedepindinte de tronu. Coron'a serbesca este datoria conformu normelor statorite de reprezentantii poporului. D'in acestu punctu de vedere naționala prochiamat principale pre Milanu. Scopul' a are mai să salute pre principale si să alega tutela legala pana la maiorenitatea principelui. — Căti-va membri ai fractiunii revolutiunarie, Zastava, s'a esilat juristul Mijatovits s'a arestatu ca complice la asasinare. Capitanulu arestatu, Virzailovics, a fostu de semnatu, să ucida pre ministrulu de resboiu.

Munchen, 22 iuniu. Pertratările tribunalei contra contelui Chorinsky s'a inceputu. Pamacam s'a presentat 34 martori.

Anver'a, 22 iuniu. Regele a sositu aici si fostu primitu cu pompa.

Roma, 22 iuniu. In consistoriulu secretu, a tenu papal' a una alocutie despre afacerile religioase ale Austriei.

Vien'a, 23 iuniu. Cardinalulu Rauscher a publicat o epistolă pastorală, in care numesce peccatoare pre toti acei, cari traiesc in casatoria civila. Manele, cari nascu in casatoria civila, nu se voru binecuvantă. — Acei, cari traiesc in casatoria civila, nu voru primi absolutive, nici pre patulu de morte; daca atari individi voru mori fără de a se rentorize la calea cea adeverata, se voru immormantă fără binecuvantarea preutesca. In Austria se prochiamat statul fără religiune, si ceea ce n'a potutu efectuat ghilotin'a, se cere să faca acum scola.

Munchen, 23 iuniu. — In procesulu contra contelui Chorinsky vorbescu asta-di d'inte profesorii Buchner si Martin; ambii sunt de parere că fructele trameze Matildei Chorinsky n'au fost inveninate cu ciancaliu; mortea Matildei inse' s'a cazuat prin ciancaliu. Asta-di a incurst un'a epistolă in care se dice, că judetul d'in Vien'a, doctorii presinti si aoperatoriulu sunt corupti. — Fasiunea in scrisu a lui Lo-Presti, dă ansa la desbatere mai lunga. Aoperatoriulu se declara contr'a cetrei aceleia pentru că fasiunea depusa naintea unui tribunal magiaru nu merita credientu. Mane se voru inchiajă fasiunile martorilor.

Orsova, 23 iuniu. Totmai acum (3 ore 20 min. d. am.) trece principale Napoleonu pre nae'a de curieri „Albrechtu“ prin statiunea de frontiera Orsoviei.

Vien'a, 23 iuniu. Foile de ser'a scriu: Convenirea cancelariului imperialu cu Palacky si Rieger, n'a avutu de scopu a trată cu corifeii cehiloru, pentru că cancelariulu imperialu a declarat, că n'are misiune spre asi'e ceva.

Vien'a, 23 iuniu. In siedint'a de asta-di a unei domnilor u s'a primitu 14 proiecte de legi, conformu concuselor casei deputatilor; intre acestea se afla: tratatulu de naigatiune austro-anglesu, modificatiunea provisoria a statutului bancii naționale urcarea dărilaru directe pentru a. 1868, calea ferată Laibach-Tarvisu, creditulu suplementar pentru a. 1867, tratarea vamala a proveniintelor d'in sile Dalmatia si valorea documentala a matriculelor jidovesci.

Berlinu, 22 iuniu. Ministrulu de interne, decisu, că prin eliminarea Austriei d'in confederatia germana, dispusetiunile despre naturalizarea cetățenilor austriaci, si despre dimiterarea cetățenilor prusani, cari vreu să si-castige dreptulu ca cetățenii austriaci, nu sunt desfintate.

Anver'a, 23 iuniu. La salutarea municipaliilor, respuse regale in modulu urmatoriu: Eu nu desaprobezu semtiemintele vostre pentru relatiunile de mai nainte. Daca ince ve opuneti mie si regimului meu, me constringeti a lucra conformu tienutei voastre. Incredeti-ve mie, eu sum convinsu, că noi avem de acceptat una stare fericita.

Proprietariu, redactoru respunditoru si editoriu: ALEANDRU ROMANU.

